Interreg 20 veiksmes stāsts: Projekts ESMIC – plastmasas piesārņojuma novēršana Latvijas un Lietuvas piekrastē

Interreg Latvijas-Lietuvas programmas projekta ESMIC mērķis bija izstrādāt ilgtspējīgu, izmaksu efektīvu sistēmu **plastmasas jūras atkritumu identificēšanai, monitoringam un pārvaldībai jūras vidē un piekrastē**. Fizisko piekrastes robežu neesamība starp Latviju un Lietuvu nozīmē, ka vienā valstī veiktās darbības var ietekmēt otru.

Lai kartētu plastmasas piesārņojumu Baltijas jūrā un piekrastē, Latvijas un Lietuvas zinātnieki izmanto vairākus paņēmienus, tostarp dronu attēlu uzņemšanu. Pēc tam šie dati tiek salīdzināti ar satelīta attēliem. Šādā veidā iespējams noteikt, kuras teritorijas ir visvairāk piesārņotas, kā arī aļģu un plastmasas apjomu, kas pašvaldībām palīdzēs rīkoties, lai novērstu piesārņojumu. Zinātnieku pirmais secinājums, ka aļģes darbojas kā plastmasas magnēts.

Latvijā un Lietuvā jūras aļģes un plastmasa uzkrājas vairāk nekā citās Baltijas jūras valstīs spēcīgo vēju un ģeogrāfiskās atrašanās vietas dēļ – tās atrodas šīs relatīvi slēgtās jūras austrumu pusē.

Projekta ietvaros tika veiktas aktivitātes ar mērķi veicināt sabiedrības vides apziņas paaugstināšanu gan informējot sabiedrību par jūras piesārņojošo atkritumu problemātiku, gan tieši strādājot ar iesaistītajām pusēm risinājumu izstrādē un ieviešanā.

Projekta ietvaros kampaņas "Mana jūra" brīvprātīgie pārmeklēja četras pludmales, lai savāktu un identificētu atkritumus.

Projekta būtiskākās aktivitātes un rezultāti:

1. Izstrādāta sistēma plastmasas jūras piesārņojošo atkritumu uzraudzības un apsaimniekošanas risinājumu uzlabošanai un integrēšanai dabas teritorijās;
2. Izstrādāta jūras piesārņojošo mikroatkritumu (mazāki par 5mm) paraugu ievākšanas metodika Baltijas jūrā un piekrastes teritorijās, lai novērtētu makrofītaļģu, kā potenciālo mikroatkritumu koncentrētāju potenciālu;
3. Izstrādātas plastmasas jūras piesārņojošo atkritumu novērtēšanas, uzraudzības un samazināšanas pasākumu vadlīnijas;
4. Attīstīta un uzlabota kopīga sadarbība tīras vides labā, iesaistot ieinteresētās puses, t.sk. projekta ietvaros organizējot izpratni veicināšanas pasākumus ieinteresētām personām, veicinot sadarbību un pieredzes apmaiņu, kā arī motivējot ieinteresētās personas aktīvāk iesaistīties jūras piesārņojošo atkritumu mazināšanas pasākumos (apsekojumi, semināri ieinteresētajām personām, rīcības plānu ieviešana jūras piesārņojošo atkritumu mazināšanai).

ESMIC projekta partneru tikšanās Latvijas-Lietuvas robežā pie Baltijas jūras.